

May 22, 1973
**Hungarian Central Committee Report on Fight
against 'Hostile Propaganda'**

Citation:

"Hungarian Central Committee Report on Fight against 'Hostile Propaganda'", May 22, 1973, Wilson Center Digital Archive, MOL 288 f. 5/611 ó. E. Obtained by Csaba Bekes. Translated by András Bocz. <https://digitalarchive.umd.edu/document/121500>

Summary:

This Central Committee report to the Hungarian Politburo reviews efforts of Party and government organs to analyze Western broadcasting and other information programs targeted on Hungary. The report indicates the extent of the resources devoted to analyzing "hostile" information programs, criticizes as inadequate the efforts to counter "hostile propaganda" claiming to "improve socialism," and urges better coordination of counterpropaganda. The resolution of the Politburo accepting the report follows. This resolution, adopted on May 22, 1973, was declared invalid ten years later by a resolution made on October 11, 1983.

Original Language:

Hungarian

Contents:

Original Scan
Translation - English

2

10.

Az MSZMP Politikai Bizottságának határozata az imperialista propaganda ellen folytatott harc tapasztalatairól és erősítéséről

1973. május 22.

I.

1. A Politikai Bizottság határozata alapján a Központi Bizottságban 1969. III. negyedéve óta folyik rendszeresen a hazánk ellen irányuló imperialista propaganda megfigyelése, értékelése.¹ Ez idő alatt az ellenséges propagandáról 15 ún. negyedéves és 5 tematikus értékelés készült. Összeállítását a KB Agitációs és Propaganda Osztálya mellett működő ún. Értékelő Bizottság végzi, amely a KB Külügyi, Közigazgatási és Adminisztratív, valamint Tudományos, Közoktatási és Kulturális Osztályának, továbbá a BM, a HM, a KüM, a KKI, az MTI és a Magyar Rádió képviselőiből áll.² Az említett hat állami szerv a maga vonalán negyedévenként elemzi az ellenséges propagandát, s jelentésükből tevődik össze az egységes értékelés. Ezt a PB és a Titkárság tagjai, a KB osztályvezetői és az érintett állami szervek vezetői kapják meg.

Ez a munka az említett szervek politikai munkájának szerves részévé, rendszerre vált. Különösen a HM, az MTI, a BM és a KüM anyagai mögött érződik rendszeres anyaggyűjtés és elmélyült elemzés, a Rádió és a KKI csak az utóbbi időkben találta meg a megfelelő módszert.

Az értékelések a fő tendenciák és a változások kimutatására irányulnak. Ennélfogva alkalmasak arra, hogy a politikai vezetést negyedévenként összefoglalóan tájékoztassák az ellenséges propagandáról, s eközben – az értékeléseket az előző tapasztalatokkal összevetve – folyamatosan felhívják a figyelmét a taktika esetleges módosulására. Alapot nyújtanak a szükséges következtetések levonására is.

Hiányossága ugyanakkor, hogy az anyaggyűjtés nem eléggé széles körű (még a gödöllői lehallgatóállomás technikai lehetőségeit sem meríti ki), az elemzés pedig nem elég mély. Nem mutatja ki kellőképpen az ellenséges propagandaorgánumok közötti munkamegosztást, nem hívja fel a figyelmet a társadalom különböző rétegei – főleg az ifjúság – felé irányuló burzsoá propaganda jellegzetességeire, nem foglalkozik mélyrehatóan a fellazító propaganda jelentkezésével az idegenforgalom területén. A szintetizálómunka színvonala egyenetlen. Az érintett KB-osztályok és állami szervek közül még nem mindegyik találta meg az ellenséges propaganda elemzésében való részvételének módszereit, ezzel foglalkozó képviselőiket gyakran változtatják. A munka túlságosan a negyedévek végére koncentrált, nem volt eléggé operatív, s viszonylag kevés menetközbeni értékelés készült.

2. Az ellenséges propaganda elemzésében mostanáig a fő cél a párt- és az állami vezetés tájékoztatása volt. Ennélfogva a munka felfelé irányult. Ebből adódóan nem vállalkoztunk két másik feladatra: egyrészt nem foglalkoztunk az alsóbb szintű pártszervek tájékoztatásával, amelynek némileg el kell térnie a felsőbb szerveknek készített jelentésektől, másrészt kellőképpen nem hasznosítottuk a tapasztalatokat az ellenséges

propaganda elleni harcban a politikai munka; főleg az agitáció, a propaganda, a tájékoztatás és a külföldi propaganda területén.

3. A testvérpártok élénken érdeklődnek az ellenséges propaganda értékelésében szerzett tapasztalataink iránt. Az SZKP KB pl. megbízta a budapesti szovjet nagykövetség követtanácsosát, hogy minden negyedévben tájékozzék a KB-ban az értékelésről. Hasonlóképpen rendszeresen tájékoztatjuk az NSZEP-t is, időnként pedig a lengyel és a bolgár diplomatákat. Célszerű lenne azonban a testvérpártoknak félévenként kiküldeni egy tájékoztatót, s hasonló elemzést kérni tőlük.

II.

1. A csaknem négyesztendős elemzőmunka főbb tartalmi és módszerbeli tapasztalatai azt mutatják, hogy az ellenséges propaganda változatlan céljait változó módszerekkel és eszközökkel próbálja elérni, számításba véve a békés egymás mellett élés és az ideológiai harc körülményeit. Ez a propaganda ma kevésbé éles, de méreteiben kiterjedtebb.

A tartalmi-módszerbeli változások a következőkben mutathatók ki:

– A megfigyelt időszakban kitűnt, hogy az ellenséges propaganda általában nem közvetlenül uszít a rendszer azonnali megdöntésére. Mindent megtesz, hogy ne tűnjék „kívülálló ellenségnek”, hanem „ellenzéknek”, amely „belülről” bírálja a rendszert, ennélfogva hangvétele is a „lojalitás” látszatát kelti. Igyekszik rendkívül szorosban kapcsolódni a hazai közélet témáihoz, felnagyítani nehézségeinket és hazai tényekkel, megnyilatkozásokkal dokumentálni mondanivalóját. E törekvései konkrétan pl. abban nyilvánulnak meg, hogy igyekszik elégedetlenséget szítani a párt, a kormány politikájával szemben, támadni a párt vezető szerepét, szembeállítani egymással az alapvető osztályokat és rétegeket, dicsőíteni az apolitikus technokráciát. Keresztezni próbálja törekvéseinket úgy is, hogy jobbra akarja tolni a politikát, pl. a gazdasági reformban „kapitalizálódási”, a szocialista demokrácia kiszélesítésében „liberalizálódási” jelenségeket szeretne életre kelteni.

– A nyílt antikommunista propaganda helyét mind többször veszi át a szocializmus „megjavítását” hirdető propaganda, a marxizmus kérdéseire való „hozzászólás”, nemegyszer marxista terminológiával. Eközben leggyakrabban a szocializmus ún. modelljeit propagálja: túlhangsúlyozza, abszolutizálja a szocialista építés eltérő nemzeti sajátosságait, nacionalizmust szít, szembeállítja egymással a szocialista országokat. Hirdeti – nyíltan szovjetellenes éllel – az ún. magyar modell létét is.

– A hazai helyzet torz tükrét adja azáltal is, hogy egyre élesebben állítja szembe egymással a magyar bel- és külpolitikát. Azt állítja, hogy az „ortodox, szovjetbarát” külpolitika árán folytatódhat a „liberális, reformpárti” belpolitika, amelyet más szocialista országoknak is ajánl. Ennek kapcsán bizalmatlanságot szít szövetségeseink között, de a „konzervatívok” és a „reformpártiak” általa kiagyalt hazai összezapását is a rendszer „labilitásának bizonyítékaként” tüntette fel. „Magyar dilemmáról”, a „vezetés váltságáról” szólt, s amikor – a novemberi KB-ülés után³ – az általa várt „lazulás” nem következett be, „belpolitikai szigorításról”, a „váltók átállításáról”, a „reform megfékezéséről” beszélt. Ehhez tartja magát ma is. Alaposan mérlegeli ugyanakkor a taktikai megfontolásokat, példa rá a balassagyarmati és a március 15-i eseményekre való rea-

gálása.⁴ Megfigyelhető még, hogy másként beszél Magyarországról a kapitalista országok közvéleményének, és másként a magyar lakosságnak.

– A nacionalista uszításon belül legfőbb törekvése a szovjetellenesség szítása, a Szovjetunióról való leválasztás lett. Állandó témája a belpolitikánkra nehezedő „szovjet nyomás”, „Moszkva bizalmatlansága”, külpolitikai kérdésekben pedig a „Szovjetunió nagyhatalmi érdeke”, a „Brezsnyev-doktrína”. Ezzel szemben ellenállásra buzdít, példaként állítja a román külpolitikát, és ecseteli az esetleges „erőteljesebb nyugati orientáció” előnyeit, Magyarország „alkalmasságát arra, hogy a híd szerepét” játssza. A szövetségeseinkkel való szembeállítást célozza az is, hogy a Magyarországra sugárzott ellenséges propaganda jelentős része más szocialista országok, főként a Szovjetunió belső helyzetéről szól.

– Az imperialista propaganda mind gyakrabban válik az ultrabaloldali nézetek szószólójává. A maoista, trockista, „újbaloldali” eszméket felhasználja a „szocializmus belső válságának” bizonyítására, és a munkásmozgalom ellentéteire spekulál, amelyeket egyrészt felnagyít, másrészt kiélez. Bátorítja a nyíltan vagy potenciálisan szocializmusellenes irányzatokat, a különféle szélsőséges csoportokat, a marxizmus pluralizálását.⁵

– Kihasználva a széles körű kelet-nyugati érintkezést, nagyobb erővel kelt illúziókat a kapitalista rendszer, a nyugati életforma iránt, s terjeszti a tőkés világban kialakult értékrendet. Néhány tőkés ország kormányának politikájában az erőviszonyok módosulásának kényszerítő hatására bekövetkezett változást úgy tünteti fel, mint a tőkés politika természetének átalakulását, s ezzel illúziókat táplál egy-egy ország vagy politikus iránt. Igyekszik mind több embert a burzsoá tájékoztatási eszközök hatósugarába vonni.

2. Az ellenséges propaganda tartalmában és módszereiben tapasztalt változások okai:

- bel- és külpolitikánk eredményei, a szocializmus erősödő nemzetközi pozíciói, amelyek szertefoszlatták a szocialista rendszer közvetlen megdöntésének illúzióját;
- a kapitalista világ általános válsága s ennek révén vonzerejének csökkenése;
- teljes alkalmazkodás a fellazítás, a „szelektív hídépítés” taktikájához;
- a hazai társadalmi átalakulás, a tudat fejlődésének felismerése;
- Magyarország és a kapitalista világ közötti széles körű érintkezés kihasználása.

3. Az imperialista propaganda eszközei között változatlanul a tömegtájékoztatási eszközök igyekeznek bővíteni hallgatottsági körüket, főként oly módon, hogy információs csatornaként próbálják elfogadtatni magukat. Közöttük – alapvető mondanivalójuk azonosága mellett – bizonyos fajta munkamegosztás tapasztalható, például abban, hogy amit a washingtoni rádió külpolitikai okok miatt nem akar kimondani, azt a BBC-vel vagy a SZER-rel mondatja ki.

A tömegtájékoztatási eszközökön kívül egyre nagyobb szerepet játszik a kulturális kapcsolatokon keresztül végzett propaganda, fokozottabban aktivizálódnak a fejlett tőkés államok budapesti külképviseletei, és esetenként érezhető a jobboldali emigráció propagandatevékenysége is. Az ellenséges propaganda kihasználja az idegenforgalom adta lehetőségeket, mind a hazánkba látogató nyugati turisták felkészítésén, mind a kiutazó magyar turisták befolyásolásán keresztül.

Az imperialista propaganda eszközei gyors ütemben korszerűsödnek. Az Egyesült Államok már a műholdak bekapcsolását tervezi a szocialista országokba irányított közvetlen televíziós műsorszórásba, az NSZK újabb nagy teljesítményű rádióadókat helyez üzembe.

4. A hazánk ellen irányuló imperialista propaganda hatásának felmérése rendkívül bonyolult. A társadalmat egyidejűleg sokféle hatás éri. A burzsoá propaganda mérleget mindenekelőtt abból indulunk ki, hogy a magyar közvéleményt döntően a szocialista építés eredményei, a szocialista közgondolkodás elemei befolyásolják. Az ellenséges propaganda bizonyos fokú hatását azonban számfűtáson kívül hagyni – sem túl-, sem lebecsülni – nem szabad.

A burzsoá propaganda főleg azokon a pontokon tud némi hatást elérni, amelyek kapcsolódnak valamilyen belső feszültséghez, hazai problémához. Az utóbbi időben például a gazdasági reform jövőjét, külpolitikánk helyességét illetően igyekezett bizonytalanságot táplálni, illetve kétségeket támasztani. Kihasználja tájékoztatási gyengeségeinket is. Így például legutóbb élt a lehetőséggel, amelyet a bécsi konzultációval kapcsolatos, hosszú ideig tartó hallgatásunk nyújtott számára.

A hatás általában három területen figyelhető meg:

– a közhangulatban jelentkező egyes kedvezőtlen tüneteket – nacionalizmust, cinizmust, nyugatimádatot, a szocialista országok eredményeinek lebecsülését – részben a nyugati propagandának is tulajdoníthatjuk;

– az ellenséges befolyás a lakosság esetenkénti hamis informálásában is megmutatkozik;

– az imperialista propaganda – mint az ideológiai diverzió legfőbb eszköze – terjeszti a burzsoá eszmeáramlatokat, konzerválja, sőt újjáéleszti a kispolgári ideológiát.

A hatás a két világrendszer megnövekedett érintkezésével, társadalmunk ideológiai állapotával, objektív nehézségeinkkel és szubjektív hibáinkkal magyarázható. Nagy szerepet játszanak benne munkánk gyengeségei: vagyis az elemzés hiányosságai és a tapasztalatok hasznosításának fogyatékoságai. Éppen ezért az ellenséges propagandával való foglalkozásban az eddigi, főként jelentő, értékelő munka színvonalának javítása mellett az imperialista propaganda ellen, megfelelő keretekben vívott, offenzívabb, aktívabb harc szükségessége kerül előtérbe.

Határozat

1. A Politikai Bizottság a jelentést tudomásul veszi.⁶ Megállapítja, hogy az ellenséges propaganda elemzésének rendszere kialakult és a Politikai Bizottság határozata alapján működik; feladatát betölti.

2. A magyar közvélemény alakításában a szocialista építés eredményei, a szocialista közgondolkodás elemei játsszák a döntő szerepet. Az ellenséges propaganda elleni harc – a korábbi párthatározatok nyomán – megélnékült, érvelőbb, polemikusabb, árnyaltabb lett. Ebben nagy szerepet játszottak a tömegtájékoztatási eszközök itthon és külföldön egyaránt. A nemzetközi erőviszonyok változásának, az enyhülési tendenciák erősödésének, a két világrendszer közötti érintkezési felület kiszélesedésének eredményeként azonban számolnunk kell az ideológiai harc élesedésével, ezen belül a burzsoá ideológiai diverzió, az ellenséges propaganda fokozódásával.

3. A burzsoá propaganda elleni harc a politikai és az ideológiai munka egészének feladata. Eredményeinkkel, eszméink, érdekeink, politikánk aktív képviselésével, agitativ erejű kifejtésével, az élet által felvetett kérdések alkotó megválaszolásával kell a jövőben is visszaszorítani az ellenséges propagandát. Munkánk nem szorítkozhat a burzsoá propaganda egyszerű tagadására, vele a harcot nem védekező pozícióból, hanem

pozitív, támadó alapállásból, a hazai tömegpolitikai munka és a külföldre irányuló propaganda eszközeivel kell megvívunk.

A sajtó és a rádió mellett jobban fel kell használni a televíziót, a párttagság és pártonkívüliek szóbeli informálását, a politikai oktatást, a tömegmozgalmakat és szervezeteket arra, hogy a lakosság ideológiailag és politikailag kellően védett legyen ellenséges propagandával szemben.

Meg kell vizsgálni az emigráció körében végzett politikai és propaganda munkáinak hatékonyságát. Törekedni kell a kapitalista világ közvélemény-formáló, értelmiségi körök befolyásolására (főleg Nyugat-Európában) arra alkalmas, színvonalas kiadványok (lapok, könyvek, tudományos publikációk stb.) segítségével.

4. Az ellenséges propaganda támadásának fő irányait figyelembe véve, jelenleg tömegpolitikai munka a következőket hangsúlyozza:

- Politikánk állandó és változó elemei egységet alkotnak, nem állíthatók szembe egymással.

- Minden területen erősödik társadalmunk szocialista jellege, gyarapodnak a gondolkodás szocialista elemei.

- A párt és a tömegek közötti kapcsolat jó, bizalomteli; a belpolitikai helyzet kiegyensúlyozott.

- Nemzeti és nemzetközi érdekeink szolgálatában, szuverenitásunk és biztonságunk védelmében a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal szilárd elvi alapon erősödő egységre és együttműködésre építünk; a magyar-szovjet barátság töretlen.

- A különböző társadalmi berendezkedésű országok viszonylatában alkalmazott békés és egymás mellett élés egyidejűleg harc és együttműködés. Ennek során ideológiai területen fellépünk minden korlátolt, szektás elzárkózás ellen, de nem engedjük elmosni az ideológiai különbségeket, nem teszünk elvi engedelményt az antimarxista nézeteknek.

- Mi, a különböző társadalmi rendszerű országok között a kulturális értékek cseréjének, a kölcsönösen előnyös idegenforgalomnak, a tájékoztatás kiterjesztésének híve vagyunk, de elutasítjuk a hidegháború elveire és gyakorlatára építő törekvéseket, az emberek, eszmék és információk szabad áramlásának hamis teóriáját.

- Az idegenforgalomra való tekintettel magyarazzuk az állami fegyelmet és felelősséget, az állampolgári kötelességet és fokozottabban kérjük számon az ennek megfelelő magatartást itthon és külföldön egyaránt.

5. Az ellenséges propaganda elleni harc erősítése érdekében

a) ki kell alakítani a megfigyelés, az elemzés és a következtetések levonásának összehangolt és operatívabb rendszerét. Szükséges, hogy a különböző helyeken történő megfigyelésekből, a mindenoldalú jelzések alapján összehangolt értékelés és tájékoztatás készüljön.

Az elemzésben részt vevő KB-osztályok és állami szervek összegezzék ilyen irányú munkájuk tapasztalatait, és biztosítsák az elemzés rendszerébe való módszeresebb bekapcsolódásukat. A jövőben esetenként az Országos Idegenforgalmi Tanács és az Állam Egyházügyi Hivatal is adjon jelentést a maga vonalán észlelt ellenséges propagandáról szükség esetén más állami és társadalmi szervek is küldjenek elemzéseket ilyen irányú tapasztalataikról.

Készüljön több tematikus vagy egy-egy nagyobb eseményhez kapcsolódó értékelés. Az érdekelt szervek vizsgálják meg az ellenséges propaganda tevékenységét a társadalom különböző osztályai és rétegei felé, különös tekintettel az ifjúság irányába folytatott

burzsoá propagandára. Az elemzések terjedjenek ki a különböző burzsoá propaganda-eszközök (például rádiók) közötti munkamegosztás vizsgálatára, valamint arra, milyen eszközöket igyekszik hasznosítani a burzsoá propaganda a tömegtájékoztatási orgánumokon kívül: idegenforgalom, emigrációs kapcsolatok, a nemzetiségek közötti propaganda.

A negyedévenkénti értékelések folytatása mellett szükséges a befutó jelentések folyamatos, szükség szerint naponkénti feldolgozása és jelzése is. Ehhez fejleszteni kell az ellenséges rádióadások lehallgatását. A gödöllői lehallgatóállomás technikai felkészültségének kihasználását akadályozó káderproblémákat mielőbb meg kell oldani. A teljesebb lehallgatás anyagát a Magyar Külügyi Intézet kapja meg, amely váljék az ellenséges propaganda hosszútávú elemzésének tudományos bázisává.

Össze kell hangolni az ellenséges propagandáról különböző forrásokból származó információs anyagokat, így például a Külügyminisztérium sajtószemléinek, az MTI bizalmas kiadványainak munkáját, valamint az emigráció sajtójáról készített különböző tájékoztatók feldolgozását.

b) Az elemzés tapasztalatait hatékonyabban kell felhasználni a hazai tömegpolitikai munkában és a külföldi propagandában. A rágalmak, hamisítások leleplezésével fosszuk meg hitelétől a burzsoá propagandát. A kapitalista országok közvéleményét igyekezzünk a magunk érveivel, tényeivel befolyásolni. Eközben el kell kerülni azt a veszélyt, hogy az ellenség kérdésfeltevései határozzák meg munkánk tartalmát, irányát. A közvetlen polémiától általában tartózkodjunk, arra csak politikai érdekeink szempontjából indokolt esetben kerüljön sor.

Az ellenséges propaganda elemzésének tapasztalatait figyelembe véve, a vezető testületeknek szóló negyedéves értékelésekre építve készüljenek, és a már meglévő belső tájékoztatói csatornákon keresztül jussanak el az alsóbb szintű pártszervezetekhez olyan anyagok, amelyek adatokat, tényeket, érveket tartalmaznak a hamisítások cáfolatára, segítik az ellenséges propaganda elleni harcot.

Rendszeresen készüljenek ajánlások arra vonatkozóan, hogy a tömegpolitikai munkán belül milyen feladatok megoldása segítené a leghatékonyabban az ellenséges propaganda visszaszorítását. Folyamatosan ki kell dolgozni a belföldi és a külföldnek szóló tömegtájékoztatási szervek ilyen irányú feladatait is.

Rendszeresen elemezni kell egy-egy terület (például idegenforgalom, emigrációs munka, nemzetiségi közeg stb.) speciális feladatait az ellenséges propaganda elleni harcban.

A Társadalomtudományi Intézet az ellenséges propaganda elemzésében való rendszeres részvételén keresztül, tudományos értékelésekkel is mutasson rá a burzsoá ideológiai aknamunka és az ellenséges propaganda összefüggéseire.

c) A testvérpártokkal szükséges együttműködést ki kell terjeszteni. Ezt fokozatosan, differenciáltan, a testvérpártokkal folytatott kétoldalú megbeszélések útján kell elérni. Az európai szocialista országok (Albánia kivételével) pártjainak célszerű felajánlani, hogy félévenként – az eddigi szóbeli csatornák fenntartása mellett – írásban tájékoztatjuk őket az ellenséges propagandáról szerzett tapasztalatainkról. Szorgalmazni kell az ilyen jellegű együttműködés kialakítását azokkal a nyugati testvérpártokkal, amelyeknek országaiból éles propaganda folyik Magyarország ellen (OKP, FKP, NKP, USA KP, Osztrák KP).⁷

6. A Politikai Bizottság javasolja az Agitációs és Propaganda Bizottságnak, hogy

tekintse át az ellenséges propaganda elhárításának sajtó-közigazgatási rendszerét, módszereit, és foglaljon állást azok korszerűsítése ügyében.

7. A Politikai Bizottság indokoltnak tartja, hogy a határozatban foglalt feladatok végrehajtására, az ellenséges propaganda elemzésének összehangolására a KB Agitációs és Propaganda Osztályán egy új politikai munkatársi státust létesítsenek.

MOL 288. f. 5/611. 6. e. – Nyomatott másodlat. Az 1973. május 22-i határozatot – mint a nyomtatvány tetején olvashatjuk – a PB tíz évvel később, az 1983. október 11-i határozattal hatályon kívül helyezte (lásd az 51. dokumentumot).

Jegyzetek

1 1969. március 10-én született PB-határozat a KB Agitációs és Propaganda Osztályának felépítéséről, feladatköréről és munkamódszeréről (MOL 288. f. 7/323. 6. e.). Utána jött létre az értékelő bizottság. 1969. december 16-án a PB a „különfélék” között tárgyalta az értékelő bizottság első jelentését (MOL 288. f. 5/507. 6. e.).

2 A rövidítések: BM: Belügyminisztérium, HM: Honvédelmi Minisztérium, KüM: Külügyminisztérium, KKI: Közvéleménykutató Intézet, MTI: Magyar Távirati Iroda.

3 Az MSZMP KB novemberi ülése valóban az ellenreform nyitányaként értékelhető. Tágabban értelmezve: ez a belpolitikai fordulat állott a filozófusok és szociológusok elleni 1973-as eljárás háttérében is.

4 1972-től az ifjúság megemlékezett március 15-e évfordulójáról. 1973. március 15-én összecsapások zajlottak le a megemlékezők és a rendőrök között. Több tucat embert megvertek, előállítottak vagy elbocsátottak állásából.

5 A marxizmus pluralizálásáról szóló vitáról a korábbi dokumentumok szólnak.

6 A határozat alapjául az Agitációs és Propaganda Osztály jelentése szolgált, amelyet az Agitációs és Propaganda Bizottság számára készített. A szöveg alig változott a határozatban, így közlése nem lenne indokolt.

7 Olasz, Francia, Németországi Kommunista Párt.

[Report to Politburo]

May 22, 1973.

I.

1. Regular monitoring and evaluation of hostile propaganda targeting our country have been conducted by the Central Committee since the third quarter of 1969 on the basis of the resolution of the Politburo [establishing the department of Propaganda of the Central Committee]. Since that time 15 quarterly reports and 5 thematic evaluations have been prepared. The materials are prepared by the so-called Evaluation Committee that works as a body coordinated by the Department of Propaganda of the Central Committee. The Evaluation Committee is made up of members representing the Department of Foreign Affairs, the Department of Public Administration, the Department of Science, Culture and Public Education of the Central Committee, and also includes representatives of the Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of Defense, the Ministry of the Interior, the Hungarian Press Agency, the Institute of Foreign Affairs and Hungarian radio. The six state bodies mentioned above analyze hostile propaganda in their own field and provide their own reports, which then make up the final report. This final report is sent to the members of the Politburo and the Secretariat, the heads of departments of the Central Committee and the leaders of the state organs concerned.

This work has become an integral part of the political activities of the above-mentioned bodies, constituting an established system today. It is especially the reports prepared by the Ministry of Foreign Affairs, the Hungarian Press Agency, the Ministry of Defense and the Ministry of the Interior that show clear signs of regular data collection and deep analysis. The Hungarian Radio and the Institute of Foreign Affairs have been able to find the most suitable method only recently.

The evaluation in these reports is aimed at pointing out the main tendencies and changes. Therefore they can provide the political leadership with useful quarterly summaries concerning hostile propaganda and at the same time call attention to possible tactical changes, based on the comparison of data in recent and earlier reports. The reports also provide good grounds for drawing the necessary conclusions.

However, one shortcoming of these reports is that the collection of data is not comprehensive enough (it does not even utilize fully the technical capacity of the monitoring station installed in Gödöllő), and the analyses are not deep enough. They often fail to show how the division of labor is managed by the various outlets of hostile propaganda, they do not call attention to the characteristic features of bourgeois propaganda that influence the various classes and layers of society-especially the youth-and they do not investigate thoroughly how the policy of undermining conveyed by this propaganda affects the area of tourism. The level of synthesizing work is not satisfactory. Several of the bodies concerned are still trying to find the most suitable methods to participate in the analysis of hostile propaganda, and they replace their representatives engaged in such work too often. Most of the real work is done at the end of each quarter, it is not operative enough, and there are very few evaluations prepared in between the quarterly reports.

2. The main goal of the analysis of hostile propaganda has so far been to provide information for the leaders of the Party and the state. As a result, information flow has been directed upwards and we have failed to devote adequate attention to two important tasks: providing information for the lower Party organizations, which should be somewhat different from the reports sent to the highest leadership, and utilizing the experience gained through our fight against hostile propaganda in our political work, especially in our own propaganda activities.

3. Our fraternal Parties show a genuine interest in learning more about our experience in the evaluation of hostile propaganda. For instance, the Central

Committee of the Soviet Communist Party has ordered the Counselor of the Soviet embassy in Budapest to gather information from the Central Committee about our quarterly evaluation reports. Similar regular information is provided to the German Socialist Unity Party, and Polish and Bulgarian diplomats are given occasional information. It would be practical, however, to send our fraternal Parties a bi-annual report and request a similar evaluation from them.

II.

1. The main methodological and substantive experience gained through nearly four years of evaluation work shows that the hostile propaganda targeting our country intends to achieve the same goals by adapting methods and tools to the conditions of peaceful coexistence and the on-going ideological fight. This propaganda is less sharp in its tone today but much more extensive in its scope.

Some of the methodological and substantive changes can be demonstrated by the following:

- It was a striking feature of the period in question that hostile propaganda was not trying to incite the people directly to overthrow the system instantly. It took great pains to be viewed as an opposition rather than an outsider or an enemy. It criticized the system from the inside, so its tone pretended to be more "loyal." It intended to relate very closely to the everyday problems of our public life, to exaggerate our troubles, and to support its messages by referring to facts and events of our daily life. These endeavors are manifest, e.g., in its intention to incite dissatisfaction towards the policy of the Party, to attack the leading role of the Party, to turn the various classes and layers of society against each other, and to extol apolitical technocracy. It also tries hard to frustrate our endeavors by trying to push our policy to the right, e.g. urging capitalist reforms in the economy, and liberalizing reforms in extending socialist democracy.

- Open, anti-Communist propaganda is more and more often replaced by campaigns heralding the "improvement" of socialism in which important issues of Marxism are also discussed, often using Marxist terminology. At the same time it frequently propagates so-called new models of socialism, overemphasizes the importance of the divergent national features of socialist development, incites nationalism and turns the socialist countries against each other. It also maintains-often with an openly anti-Soviet tone-that there exists a so-called Hungarian model.

- Foreign propaganda also paints a distorted picture of the domestic situation by setting domestic and foreign policy sharply against each other. It suggests that Hungary can continue to conduct its liberal, reformist domestic policy at the expense of an orthodox, Soviet-friendly foreign policy. It recommends the same to other socialist countries too. In this context its aim is to instigate distrust among our allies. Even the cooked-up potential clash between the "conservatives" and the "reformists" is represented as a proof of the instability of the socialist system. It talked about a "Hungarian dilemma," a "crisis in the leadership," and when-after the November [1972] Central Committee meeting-the desired "disintegration" did not materialize, it started speaking about "a tightening in domestic policy," "shifting the goals," and "putting the brakes on reforms." It sticks to the same attitude even today. At the same time it carefully takes stock of the tactical situation, which is illustrated by its reaction to the events of March 15 or to the [anti-regime demonstrations] that took place in Balassagyarmat. It is also to be noted that it speaks differently about Hungary to the audience in capitalist countries than to the Hungarian audience.

- Within nationalist incitement, the main goal of the propaganda has become to instigate anti-Soviet sentiments and to break away from the Soviet Union. A standard topic of this propaganda is "Soviet pressure" on our domestic policy, "distrust on the part of Moscow," the "superpower interests of the Soviet Union," and the "Brezhnev

doctrine," as far as foreign affairs are concerned. It urges challenging this doctrine, and cites Romanian foreign policy as an example. It describes the advantages of a possible stronger orientation towards the West and Hungary's ability to "play the role of a bridge." The fact that most of the propaganda broadcasts to Hungary talk about the internal situation of other socialist countries, especially the Soviet Union, also demonstrates that the main goal is to set us against our allies.

- Imperialist propaganda pays increasingly more lip service to ultra-leftist views. It uses Maoist and Trotskyist "new leftist" ideas to demonstrate the "internal crisis of socialism" and attempts to exploit the conflicts in the international labor movement by exaggerating and sharpening them to an extreme degree. It encourages openly or potentially anti-socialist trends, various extremist groups, and the pluralism of Marxism.

- Utilizing the potentials of wide-ranging contacts between the East and the West, it creates a lot of illusions about the capitalist system and Western lifestyle, and promotes the system of values prevalent in the capitalist world. The changes that have taken place in the policy of some capitalist countries as a result of the changes in the balance of power are presented as if the nature of capitalist policy itself had changed, thereby giving rise to illusions about certain countries or politicians. This propaganda does everything it can to make the bourgeois mass media more appealing to a growing number of people.

2. The reasons for the changes in the content and methodology of hostile propaganda:

- the achievements of our domestic and foreign policy and the strengthened position of socialism which shattered any hope for a direct overthrow of the socialist system;
- the general crisis of the capitalist world, and the decrease in its appeal that has resulted from this crisis;
- accommodation to the tactics of undermining and selective gap-bridging;
- social changes in our country and the recognition of the developing socialist mentality;
- utilization of the potential for wide-ranging contacts between Hungary and the capitalist world.

3. Among the various tools of imperialist propaganda, the mass media continue to try to expand the range of people who tune in to their programs, especially by playing the role of acceptable and trustworthy channels of information. Though their messages are essentially the same, there appears to be a certain division of labor among them. For instance, certain things that the [Voice of America] is reluctant to say, for political reasons, are conveyed through the BBC or Radio Free Europe.

In addition to the mass media, an increasingly important role is played by the propaganda conveyed through cultural relations. The embassies of developed capitalist countries are becoming more and more active, and occasionally we also witness the propaganda activities of the right-wing emigration. Hostile propaganda makes use of the potential of tourism by training Western tourists visiting our country, as well as by trying to exert an influence on Hungarian tourists visiting [Western] countries.

The tools used by imperialist propaganda have undergone intensive modernization. The United States is already planning to introduce the use of satellites to broadcast television programs to socialist countries, and the Federal Republic of Germany is going to install new, high-capacity radio stations.

4. The evaluation of hostile propaganda targeting our country is an extremely complex task. Our society is constantly exposed to a wide range of concurrent effects. When weighing the impact of bourgeois propaganda, our essential starting point is that Hungarian public opinion is largely influenced by the achievements of socialist development and the major elements of socialist public thinking. However, we should not ignore-and overestimate or underestimate-the impact of bourgeois propaganda.

Bourgeois propaganda can achieve some results in issues related to certain internal tensions or problems in the country. For instance it has tried to create uncertainty and raise concern over the future of our economic reforms and the correctness of our foreign policy. This propaganda also makes use of the weaknesses of our information policy. For instance, it wasted no time grasping the opportunity that arose when we were silent about the Vienna [arms control] negotiations for quite a long time.

Its impact can be observed in three areas:

- Some unfavorable features of public sentiment and attitude-nationalism, cynicism, adoration of the West, disparagement of the achievements of the socialist countries-can partly be attributed to the impact of Western propaganda;
- Hostile influence occasionally shows itself by providing misleading information for the people;
- Imperialist propaganda-as a major tool of ideological subversion-disseminates bourgeois ideas, conserves and revives bourgeois ideology.

This impact can be explained by more intensive contacts between the two world systems, the ideological situation in our country, and our objective difficulties and subjective mistakes. The weak points of our work play an important role in its success: the shortcomings of our analyses and the failure to utilize our past experience. For this reason, priority should be given to a more offensive and active fight against hostile propaganda in the proper framework, in addition to the ongoing evaluative and reporting activities.